

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa W. G.
przeciwko [...] Spółdzielni [...] w T.
o uchylenie uchwał ewentualnie stwierdzenie ich nieważności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 stycznia 2021 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada naturze skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że

w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący W. G. powołał się na istotne zagadnienia prawne dotyczące sposobu rozumienia słowa „proporcjonalnie”, występującego w wielu przepisach prawa, tak powszechnie obowiązującego, jak i w „przepisach wewnętrznych”, jak również sposobu rozumienia pojęcia „działalność konkurencyjna” i „interesy konkurencyjne” na tle art. 56 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 648, dalej – „pr. spółdz.”). Wskazał również na potrzebę wykładni art. 56 § 3 pr. spółdz. i oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przyczyna kasacyjna w postaci istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych kierunków interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Sformułowane w skardze problemy nie odpowiadały tym wymaganiom. Skarżący nie wyjaśnił przekonująco, na czym polega precedensowy charakter przedstawionych we wniosku wątpliwości i z jakich przyczyn ich rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy jest celowe z punktu widzenia publicznoprawnych zadań skargi kasacyjnej. Wątpliwości te nie stanowiły w istocie zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., lecz wyrażały pytanie o prawidłowość

stanowiska Sądu Apelacyjnego co do kwestii prawnych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku. Pierwsza z powołanych wątpliwości opierała się ponadto na błędnym założeniu, że słowo „proporcjonalny” występujące w statucie pozwanej i powołanych we wniosku przepisach prawa miałoby być w każdym przypadku rozumiane w ten sam sposób, co *prima facie* należy odrzucić, mając na względzie akceptowane reguły wykładni prawa. Wątpliwość ta dotyczyła poza tym wykładni statutu pozwanej, podczas gdy w skardze kasacyjnej nie powołano zarzutu naruszenia art. 65 k.c., określającego reguły wykładni oświadczeń woli.

Co do drugiej wątpliwości, dostrzec należało natomiast, że oddalenie apelacji powoda wynikało nie tylko z tego, że w ocenie Sądu Apelacyjnego w sprawie nie wykazano, aby H. J. był członkiem władz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną, lecz także z tego, że Sąd Apelacyjny zaaprobował pogląd Sądu Okręgowego, według którego ustawa – Prawo spółdzielcze w sposób szczególny określa konsekwencje powołania w skład zarządu lub rady nadzorczej osoby, która dopuszcza się naruszenia zakazu konkurencji. W konsekwencji rozstrzygnięcie powołanej wątpliwości mogłoby mieć wpływ na wynik postępowania tylko przy założeniu, że trafny okazałby się zarzut skargi kasacyjnej, w którym skarżący kwestionował to stanowisko. W judykaturze wskazuje się jednak, że konieczny związek między wskazywanym zagadnieniem prawnym a wynikiem postępowania nie może mieć warunkowego charakteru, uzależnionego od trafności poszczególnych zarzutów kasacyjnych, ponieważ wymagałoby to dokonania wyprzedzającego badania zasadności podstaw kasacyjnych na etapie orzekania w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, co jest niedopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2020 r., II CSK 16/20, niepubl. i wskazane tam dalsze orzecznictwo).

Z tych samych powodów nie można było uznać, aby skarżący skutecznie powołał się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., niezależnie od tego, że dla wykazania, iż konkretny przepis stanowi przyczynę rozbieżności w orzecznictwie sądów nie jest wystarczające wskazanie, że zaskarżone *in casu* orzeczenie sądu drugiej instancji koliduje z jednym z orzeczeń Sądu Najwyższego.

Skarga kasacyjna nie była również oczywiście uzasadniona. Pomijając brak w podstawach kasacyjnych zarzutu naruszenia art. 65 k.c., Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że statut pozwanej nie regulował sposobu postępowania na wypadek, gdyby ustalenie liczby mandatów w radzie nadzorczej według kryterium ścisłej proporcji matematycznej w zestawieniu z liczbą członków w grupach członkowskich prowadziło do uzyskania wartości ułamkowych, a w konsekwencji uznał, że decyzja co do precyzyjnego podziału mandatów, przy zachowaniu zasady proporcji, pozostawała po stronie skarżącej. Kierując się tym założeniem Sąd przyjął, że wprowadzony ostatecznie podział mandatów w radzie nadzorczej nie naruszył zasady proporcjonalności, a stanowiska tego w ocenie Sądu Najwyższego nie można było uznać za oczywiście i *prima vista* wadliwe, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oczywista zasadność skargi nie wynikała także z pozostałych twierdzeń wniosku, niezależnie od tego, że w zakresie, w jakim miałyby ona wynikać z naruszenia art. 56 § 3 pr. spółdz. skarżący powiązał tę przyczynę kasacyjną z tymi samymi okolicznościami, które jednocześnie stanowiły jego zdaniem podstawę wystąpienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) i potrzeby wykładni przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Argumentacja ta ujawniała sprzeczność, ponieważ o oczywistej zasadności skargi nie może być zasadniczo mowy, jeżeli płaszczyzna prawna sporu implikuje istotne zagadnienia prawne, względnie wymaga dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przepisu prawa budzącego poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

a.s.